

VOCABULARI

DE NEOLOGISMES
DELS MITJANS DE
COMUNICACIÓ

València 2007

Es **neologismes** són paraules de nova creació o adaptades d'altres llengües que penetren en el corpus d'un idioma. Originàriament, la majoria dels neologismes són elements estranys al sistema lingüístic: per la seua grafia, per la seua pronunciació o pels seus morfemes constituents. El següent recull aplega paraules que es troben en una fase incipient de penetració en l'ús social. Té, per tant, no cal dir-ho, un caràcter no normatiu, amb l'única pretensió de constatar l'existència d'unes paraules noves i, en molts casos, suggerir alternatives amb paraules pròpies.

La creació de neologismes respon a motivacions de molt diversa índole. El progrés científic és una de les causes més importants. L'ampliació de coneixements en qualsevol disciplina científica implica, inevitablement, la fixació de nous conceptes, que ràpidament es difonen en totes les llengües.

Molt sovint, la paraula nova està associada a objectes de nova factura. La mundialització de les xarxes comercials fa que qualsevol innovació tecnològica d'arreu del món estiga immediatament al nostre abast. I la importació de l'objecte ens determina la necessitat de disposar d'una paraula per a poder designar-lo. Es tracta de processos que estan lligats indissolublement.

Altres vegades els parlants generen noves formes expressives com a element d'identificació grupal. Els jòvens, en particular, tendixen a encunyar moltes formes expressives pròpies, no tant perquè necessiten designar nous objectes o realitats inexistents anteriorment, sinó perquè senten la necessitat d'establir diferències amb les generacions anteriors: en la manera de vestir, en la manera de pensar i també, és clar, en la manera de parlar. Les paraules actuen sovint, en este sentit, com a referents emblemàtics de pertinença a un col·lectiu social.

Evidentment, el concepte de *neologisme* és molt relatiu. La delimitació temporal de qualsevol *novetat* és difícil de mesurar. Hi ha paraules noves que penetren ràpidament en els parlants i arrelen profundament, i unes altres, en canvi, que tenen una vida efímera, bé perquè l'objecte al qual va associada deixa de tindre vigència o bé perquè els parlants generen noves alternatives designatives que

tenen més fortuna. La vida dels neologismes sempre és imprevisible. *A priori* no es pot saber quins neologismes perduraran entre els parlants i quins altres desapareixeran ràpidament. Per això, és lògic que els diccionaris normatius mantinguen una certa cautela davant dels neologismes. És necessari servir un temps prudencial per a poder avaluar si és convenient incorporar-hi tal o tal paraula nova.

Els mitjans de comunicació són una via importantíssima de penetració i difusió de neologismes. Per este motiu, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, des de la seua creació, ha prestat una especial atenció a les paraules noves que s'utilitzen en les planes dels diaris. Algunes d'estes paraules, concretament aquelles que s'ha considerat que estaven més consolidades entre els parlants, han passat a formar part del *Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià*, i han adquirit, per tant, un rang normatiu.

Altres paraules, en canvi, no s'hi han incorporat per motius diversos: algunes perquè s'ha considerat que tenien un caràcter excessivament especialitzat; algunes altres perquè encara no estaven suficientment arrelades entre els parlants, i altres perquè s'ha cregut que eren innecessàries, ja que hi havia alternatives preferibles en el mateix corpus normatiu.

Amb tot i això, hem cregut que este recull podia resultar útil per a molts periodistes que s'enfronten dia a dia amb la necessitat d'escriure sobre l'actualitat més candent. Es tracta, evidentment, d'un recull incomplet i modificable. Més encara: volem precisament que este breu vocabulari de neologismes siga una invitació a tots els professionals dels mitjans de comunicació per a completar-lo i modificar-lo. El nostre desig, com a Acadèmia Valenciana de la Llengua, és ajudar-los en la seua tasca quotidiana de seleccionar les paraules més adequades per a transmetre la informació.

ABREVIATURES UTILITZADES

<i>adj.</i>	adjectiu	<i>INFORM.</i>	informàtica
<i>adv.</i>	adverbi	<i>interj.</i>	interjecció
<i>al.</i>	alemany	<i>inv.</i>	invariable
<i>ALIM.</i>	alimentació	<i>it.</i>	italià
<i>angl.</i>	anglès	<i>loc.</i>	locució
<i>ANTROP.</i>	antropologia	<i>loc. adv.</i>	locució adverbial
<i>àr.</i>	àrab	<i>loc. prep.</i>	locució preposicional
<i>ARM.</i>	armament	<i>m.</i>	substantiu masculí
<i>ARQUIT.</i>	arquitectura	<i>MAR.</i>	marina
<i>AUDIOVIS.</i>	audiovisuals	<i>MAT.</i>	matemàtiques
<i>AUT.</i>	automòbil	<i>MIL.</i>	militar
<i>cast.</i>	castellà	<i>MIN.</i>	mineria
<i>CONSTR.</i>	construcció	<i>MOT.</i>	motor
<i>DEC.</i>	decoració	<i>MÚS.</i>	música
<i>DOC.</i>	documentació	<i>PERIOD.</i>	periodisme
<i>ECON.</i>	economia	<i>PINT.</i>	pintura
<i>ELECTRÒN.</i>	electrònica	<i>pl.</i>	plural
<i>ENOL.</i>	enologia	<i>POLÍT.</i>	política
<i>ETNOL.</i>	etnologia	<i>pop.</i>	popular
<i>f.</i>	substantiu femení	<i>QUÍM.</i>	química
<i>fr.</i>	francès	<i>REL.</i>	religió
<i>GASTR.</i>	gastronomia	<i>SOCIOL.</i>	sociologia
<i>GEOGR.</i>	geografia	<i>v. intr.</i>	verb intransitiu
<i>GRAF.</i>	gràfiques	<i>v. pron.</i>	verb pronominal
<i>hebr.</i>	hebreu	<i>v. tr.</i>	verb transitiu
<i>HIG.</i>	higiene	<i>vulg.</i>	vulgarisme
<i>HIST.</i>	història	<i>xin.</i>	xinès
<i>INDUM.</i>	indumentària		

A

- a contrariis** [latí] *loc.* Expressió usada per a qualificar un argument que partix de l'oposició entre dos fets per a concloure de l'un el contrari del que ja se sap de l'altre.
- ad libitum** [latí] *loc.* A voluntat, lliurement.
- agitprop** [angl.] *m.* Activitat d'agitació política, que prové de l'antiga secció del partit comunista responsable de l'agitació i de la propaganda.
- aiato-Hislam** *m. REL.* En la jerarquia islàmica xiïta, càrrec inferior a l'aiato-là.
- aikido** *m. ESPORT* Art marcial japonés en què es combat amb mans i braços.
- aikidoka** *m. i f. ESPORT* Persona que practica l'aikido.
- aizkolari** [basc] *m. ESPORT* Tallador de troncs que participa en concursos per a mesurar la força i la rapidesa.
- albanokosovar** **1.** *m. i f.* Individu d'origen albanés que habita en la regió sèrbia de Kosovo. **2.** *adj.* Relatiu o pertanyent als albanokosovars.
- aleia** *f. REL.* Versicle de l'Alcorà.
- alterne** [cast.] *m.* **1.** Tracte superficial entre persones, especialment quan té lloc en locals públics. **2.** Relació i tracte que mantenen certes persones contractades per algunes sales de festa o locals similars per a animar els clients a consumir o fer-los més agradable l'estada.
- ancestre** *m.* Avantpassat.
- antiapartheid** [afrikaans] *adj. inv.* Contrari a l'apartheid.
- antiavalots** *adj. inv.* Antidisturbis.
- antidòping** *adj. inv. i m. ESPORT* Antidopatge.
- antidúmping** *adj. inv. ECON.* Contrari al dúmping.
- aparàtxik** *m. i f.* Buròcrata, funcionari, de l'Administració russa, del partit.
- applet** [angl.] *f. INFORM.* Miniaplicació.
- approach** [angl.] *f. ESPORT* En el golf, colp generalment de curta o de mitjana distància, que s'executa des de fora del *green* per a acostar la bola al forat.
- art déco** [fr.] *m. ART* Tendència artística dels anys vint derivada del modernisme i caracteritzada pel recarregament i el preciosisme aplicats als objectes d'ús habitual (disseny de mobles, interiorisme, orfebreria, etc.).
- art nouveau** [fr.] *m. ART* Tendència artística de finals del

segle XIX i principis del XX, nascuda a França, que es caracteritza per l'estil decoratiu amb línies ondulants i asimètriques, que formen sovint complexos motius ornamentals.

askenazí *HIST.* **1.** *adj. inv.* Que prové (un jueu) de la comunitat jueua medieval alemanya. **2.** *m. i f.* Jueu de Rússia i de l'Europa central, on va arribar des d'Israel a l'inici de la diàspora, a partir del primer segle de l'era cristiana.

atac-i-gol *m. ESPORT* En un partit de futbol, tàctica consistent a dur el joc constantment contra la porteria contrària.

au pair [*fr.*] *loc.* Persona estrangera que treballa en una casa on ajuda en les faenes domèstiques o cuida dels fills a canvi de l'allotjament i d'una xicoteta retribució econòmica.

avant-la-lettre [*fr.*] *adj.* **1.** Avançat a la seua època. **2.** Que és o es practica (un estil o gènere artístic) abans que es normativitze i generalitze.

avant-match [*angl.*] *adj. ESPORT* Avantmatx.

B

baasista *POLÍT.* **1.** *adj.* Relatiu o pertanyent al partit polític Baas, fundat a Síria i estés per altres països àrabs, com ara l'Iraq. **2.** *m. i f.* Seguidor del partit Baas.

balsero -ra [*cast.*] *m. i f.* Persona emigrant o exiliada que, principalment des de Cuba, vol arribar als Estats Units per mar en una embarcació i entrar-hi sense documentació.

bantustan *m. HIST.* A la República de Sud-àfrica, cadascun dels territoris reservats als pobles indígenes africans.

banyamulengue *m. ANTROP.* Ètnia tutsi.

barbour [*fr.*] *m. INDUM.* Jaqueta de motorista.

bar-mitzvah [*hebr.*] *m. REL.* Ritu religiós jueu que se celebra quan un xiquet fa tretze anys.

béicon *m. GASTR.* Bacó.

beltza [*basc*] *m.* Nom que reben les forces especials de la policia autònoma basca, pel color del seu uniforme.

blackout [*angl.*] *m. AUDIOVIS.* Bloqueig o censura d'informatius.

C

break [angl.] *m.* ESPORT En tennis, trencament de servici.

buru batzar [basc] *m.* Consell executiu, especialment del Partit Nacionalista Basc.

business [angl.] *m.* ECON. Activitat econòmica.

butró *m.* Forat fet pels lladres en un sostre o en una paret per a robar.

butroner -a *m.* i *f.* Persona que comet robatoris pel sistema del butró.

càbrio *m.* AUT. Automòbil desca-
potable.

caiena *f.* GASTR. Condiment en forma de pólvores obtingudes per la trituració dels fruits dessecats de la pimentonera.

caixer *m.* REL. Conjunt de normes que la religió jueua exigix en l'ela-

boració dels aliments i les begudes.

cameo [cast.] *m.* AUDIOVIS. Intervenció puntual d'un personatge famós en una pel·lícula o sèrie de televisió.

camp [angl.] *adj.* Que revalora formes o gusts artístics i literaris nostàlgics o passats de moda.

camperes *f. pl.* CALCER Tipus de bota.

cañí [cast.] *adj.* **1.** De raça gitana. **2.** Típic, folklòric, popular espanyol.

cante [cast.] *m.* MÚS. Cant popular andalús o de característiques semblants.

canyer -a *adj.* [pop.] Que és animat, vital, enèrgic.

capo [it.] *m.* Cap d'una màfia.

càrver *m.* i *f.* ESPORT Persona que practica el càrving.

càrving *m.* ESPORT **1.** Modalitat de competició de surf de neu que consistix a baixar a gran velocitat per un recorregut marcat amb portes amples i distants les unes de les altres i amb desnivells sobtats que comporten canvis de ritme constants. **2.** Tècnica d'esquí i de surf de neu basada en l'execució de viratges càrving.

cello [it.] *m.* MÚS. Violoncel.

cetnik *m.* HIST. Nom que rebien els rebels serbis durant la Segona Guerra Mundial.

chupinazo [cast.] *m.* ETNOL. Llançament d'un coet de focs artifi-

cials amb el qual s'inicien festes o *encierros*, especialment les de Sant Fermí de Pamplona.

ciberart *m.* *INFORM./ART* Art en xarxa.

cibercafé *m.* *INFORM.* Establiment comercial que posa a disposició dels clients ordinadors amb connexió a Internet a un preu preestablert, i en alguns també se servixen menjars i begudes.

cibercultura *f.* *INFORM.* Conjunt de coneixements i comportaments compartits pels usuaris dels ordinadors, els productes multimèdia i Internet.

ciberdependència *f.* *INFORM.* Necessitat que té una persona d'augmentar constantment el temps de connexió a un ordinador o a Internet.

ciberfòbia *f.* *INFORM.* Aversió irracional a Internet i als ordinadors.

ciberllenguatge *m.* *INFORM.* Llenguatge argòtic utilitzat en la comunicació en el ciberespai, que es caracteritza generalment per l'ús d'acrònims i emoticones.

clínic [*angl.*] *m.* *ESPORT* Sessió tècnica.

còmix *m.* *GRÀF.* Historieta il·lustrada contestatària i molt crítica, que conté una gran càrrega de violència i erotisme i està escrita en un llenguatge vulgar.

concerto grosso [*it.*] *m.* *MÚS.*

Composició per a orquestra generalment en tres temps.

conyàs *m.* [*vulg.*] Persona, fet, que resulten insuportables o molt molests.

copla [*cast.*] *f.* *MÚS.* Cançó folklòrica espanyola d'arrels andaluses.

corfbol *m.* *ESPORT* Esport en què participen dos equips de quatre hòmens i quatre dones cadascun, distribuïts en zones d'atac i de defensa, que busquen introduir amb les mans una pilota dins d'una cistella defesa per l'equip contrari.

culebró *m.* Fulletó.

culi *m.* i *f.* *SOCIOL.* En alguns països orientals, treballador o criat indígena.

customitzar *v. tr.* Personalitzar.

D

desenrotllisme *m. ECON.* Actitud o tendència favorable al creixement econòmic sense tindre en compte els costos o les repercussions.

desenvolupisme *m. ECON.* Desenrotllisme.

donjoan *m. [pop.]* Home aficionat a seduir dones.

dopant *adj. ESPORT* Que és (una substància prohibida) que millora artificialment el rendiment d'un esportista.

drag queen [*angl.*] *m.* Home que vist amb roba femenina i actua com una dona, de manera exagerada i provocativa, en espectacles públics o com a entreteniment.

drogata *m. i f. [pop.]* Drogoadicte.

duanar *v. tr. DRET* Fer els tràmits perquè (una mercaderia) isca de la duana i pagar-ne els drets corresponents.

E

e-mail [*angl.*] *m. INFORM.* **1.** Adreça electrònica. **2.** Bústia electrònica. **3.** Correu electrònic.

encaminador *m. INFORM.* Dispositiu intermedi d'una xarxa de comunicació que s'encarrega de l'encaminament.

encaminament *m. INFORM.* Determinació del trajecte que ha de seguir un paquet de dades dins d'una xarxa de commutació de paquets per a arribar a la seua destinació.

euríbor *m. ECON.* Tipus d'interés que apliquen els bancs que operen en euros en el mercat interbancari de Frankfurt.

euskaldun *m. i f.* Persona que parla l'èuscar.

euskaldunització *f.* Acció i efecte d'euskaldunitzar.

euskaldunitzar *v. tr.* Difondre l'èuscar i les característiques que es consideren pròpies dels bascs.

F

fanzine [angl.] *m.* DOC. Fanzín.

farruca *f.* DANSA Ball d'origen hispànic de ritme viu i repetitiu, antecessor del *garrotín*.

fixing [angl.] *m.* ECON. Tipus de canvi oficial diari de tancament de la borsa.

foie gras [fr.] *m.* GASTR. Pasta feta amb fetge d'oca o d'ànec (i, sovint, de porc) i ous, mantega, tòfones, etc.

futvòlei *m.* ESPORT Modalitat esportiva practicada entre dos equips que combina aspectes del futbol i del voleibol.

G

gardela *f.* ESPORT Xut molt fort.

garrotín [cast.] *m.* DANSA Ball popular andalús.

goal average [angl.] *m.* ESPORT Diferència de gols.

gremlin *m.* Animalet de ficció que pren el nom de la pel·lícula que el va donar a conèixer.

gripar *v. tr.* MOTOR Enganxar-se (alguna de les peces internes d'un motor), generalment per defecte de construcció o de greixatge.

groguisme *m.* **1.** POLÍT. Organitzacions sindicals que donen suport als interessos patronals. **2.** PERIOD. Tendència a presentar els aspectes més cridaners d'una notícia o d'un succés.

guardamalles *m.* TEATRE Bambo-lina menuda i fixa que se situa davant del teló de boca.

H

hijad [àr.] *m.* *INDUM.* Vel que cobreix el cap de les dones àrabs.

hit [angl.] *m.* **1.** *ESPECT.* Èxit. **2.** *ESPORT* En beisbol, batada.

hydrofoil [angl.] *m.* *MAR.* Hidroplà.

estan connectades per mitjà d'un protocol especial de comunicació.

J

jive [angl.] *m.* *DANSA* Ball molt ràpid d'origen nord-americà derivat del bugui-bugui, amb moltes similituds amb el *rock*, que s'executa amb salts, acrobàcies i moviment accentuat de malucs.

judicialitzar *v. tr.* *DRET* Dur per via judicial (assumptes) que podrien conduir-se per una altra via, generalment política.

I

ikebana *m.* *DEC.* Art de col·locar les flors de manera decorativa.

intelliguèntsia *f.* Conjunt d'intel·lectuals que, en un país, exercixen una direcció ideològica.

Internet *f.* *ELECTRÒN./INFORM.* Xarxa informàtica mundial constituïda per un conjunt de xarxes que

K

L

kalaixnikov *m. ARM.* Fusell soviètic d'assalt.

khaima *f. CONSTR.* Tenda típica del Marroc que servix d'habitació a la gent del camp.

kibbutz *m. GEOGR.* Comunitat rural de l'Estat d'Israel que explota en règim comunitari terres de propietat col·lectiva.

kilobit *m. INFORM.* Unitat de mesura que equival a 1.000 bits.

kissi [*pl. -is*] *m. ANTROP.* Individu d'un poble de l'Àfrica occidental, que habita a Sierra Leone i Libèria.

kosher [*angl.*] *m. REL.* Caixer.

light [*angl.*] *adj. ALIM.* **1.** Que s'ha reduït (d'un aliment) la proporció d'alguns dels seus components habituals, com ara els greixos, el sucre, l'alcohol, etc. **2.** Que (una cosa) és molt lleugera, amb poc d'interès.

luge *f. ESPORT* Esport olímpic d'hivern que consistix a lliscar per un circuit de gel amb una luge, en què el pilot va estirat de panxa enlaire i amb els peus per davant.

M

maître [fr.] *m. GASTR.* Mestre-sala.
mètring *m.* Activitat molt perillosa que consistix a pujar als vagons del metro en marxa i viatjar en els estreps.

miliard *m. ECON.* Conjunt de mil milions d'unitats.

mitjapunta *m. i f. ESPORT* Futbolista que juga entre la línia de mitjos i la davantera.

mitxelí *m.* Sacsó de greix.

monitorar *v. tr.* Vigilar (l'evolució d'un fenomen) a través de monitors per a seguir el curs i l'estat d'un malalt.

mujahidí *REL. 1. m. i f.* Guerriller islàmic que participa en una guerra santa. **2. adj.** Relatiu o pertanyent als mujahidins.

N

novatada *f.* Quintada.

O

optimist [danés] *m. ESPORT* Embarcació d'origen danés, monotip de regata, que només pot portar un tripulant.

östpolitik [al.] *f. POLÍT.* Política d'obertura en els països socialistes de l'Europa de l'Est iniciada la tardor del 1969 pel canceller de l'Alemanya Federal Willy Brandt.

P

paitxu *m. i f. ANTROP.* Individu d'un poble del grup iranià que habita a l'Afganistan i en les zones veïnes del Pakistan i de l'Iran.

palo [*cast.*] *m. MÚS.* Modalitat del cant flamenc.

pànxing *m. [pop.] OCI* Situació d'oci i relax.

papanates *m. i f. [pop.]* Persona simple i innocent, fàcil d'enganyar.

partita *f. MÚS.* Composició musical.

party line [*angl.*] *f.* Línia telefònica de pagament on es telefona per a fer amics.

passing shot [*angl.*] *m. ESPORT* En el tennis, colp de dreta o de revés executat quan l'adversari està en la xàrcia, de manera que la pilota li passa pel costat i no la pot tornar.

peck *m. MAT.* Mesura de capacitat anglosaxona equivalent a 8,811 litres.

photo finish [*angl.*] *AUDIOVIS.* Foto d'arribada.

pil-pil *f. GASTR.* Sofregit d'all i vitet.

pítxer *m. i f. ESPORT* En beisbol, llançador.

pítxi *m. INDUM.* Vestit sense

mànegues i molt escotat que es porta sobre una brusa o un jersei.

pònting *m. ESPORT* Salt de pont.

porteny -a *adj. i m. i f. GEOGR.* Habitant de Buenos Aires.

prèssing *m. ESPORT* Pressió.

priorització *f.* Fet de donar prioritat o preferència.

Q

quarterback [*angl.*] *m. ESPORT* En rugbi americà, terme que designa el director de joc d'un equip i principal llançador de pilotes per als seus companys.

queimada *f. ENOL.* Cremat.

R

- rack** [angl.] *m.* **1.** QUÍM. Feix de canonades de petroli. **2.** AUDIOVIS. Sistema de muntatge d'equips electrònics sobre un bastidor vertical metàl·lic.
- radiocompacte** *m.* AUDIOVIS. Aparell de ràdio amb reproductor de discs compactes.
- rafter -a** *adj. i m. i f.* ESPORT Que practica ràfting.
- rai** *m.* MÚS. Música algeriana inspirada en el rock.
- rasta** **1.** *adj.* Relatiu a la cultura o als costums dels rastafarians o dels músics jamaicans de *reggae* que els van popularitzar. **2.** *f.* Tipus de pentinat. **3.** *m. i f.* Seguidor del rastafarisme.
- rastafarià -ana** *adj.* Rasta.
- rastafarisme** *m.* POLÍT. Moviment místic, cultural i polític propi dels negres de Jamaica i de les Antilles anglòfones, que va aparèixer als anys vint.
- redactat** *m.* DOC. Redacció (*f.*).
- reinicialitzar** *v. tr.* INFORM. Tornar a iniciar (un ordinador) després d'un error per a restaurar el sistema.
- reiniciar** *v. tr.* INFORM. Tornar a iniciar (un ordinador).
- renminbi** [xin.] *m.* Manera popular de designar el iuan (moneda xinesa) devaluat.
- retsina** *f.* ENOL. Vi blanc grec.
- revisitar** *v. tr.* Considerar o interpretar (una obra, un autor o una època) amb un nou enfocament.
- rififi** [fr.] *m.* Sistema de robatori que consisteix a fer un forat des de l'edifici del costat.
- rondo** *m.* ESPORT En futbol, exercici d'entrenament en què els jugadors formen un cercle per a practicar el domini del baló.
- router** [angl.] *m.* INFORM. Encaminador.
- routing** [angl.] *m.* INFORM. Encaminament.

S

salvaeslip *m. HIG.* Compresa menuda que servix per a protegir les bragues.

salvapantalles *m. inv. INFORM.* Imatge que s'activa de manera automàtica en un ordinador encés quan no és utilitzat.

santeria *f. REL.* Conjunt de creences religioses en què es barregen elements catòlics amb altres d'origen africà.

santer -a *adj. REL.* Persona que practica la santeria.

serbokosovar *m. i f.* Serbi de Kosovo.

set average [*angl.*] *m. ESPORT* Diferència de sets.

sex symbol [*angl.*] *m.* Persona que simbolitza l'ideal masculí o femení en l'àmbit de la sensualitat.

snack [*angl.*] *m.* Menjar que se servix d'aperitiu.

sofrera *f. MIN.* Mina de sofre.

son [*cast.*] *m. DANSA* **1.** Ball popular cubà d'origen rural, temps lent i compàs $\frac{2}{4}$, amb una música que presenta diverses línies ritmicomelòdiques. **2. son montuno** *Son* de ritme senzill i amb un esquema fix, que es balla a

temps, en parella i en la posició cubana, fent passos breus i un moviment semblant al del mambo, sense moure els muscles. **3. son urbà** *Son* que pren la tornada del *son* oriental, la mètrica de la *guajira* tradicional i la salsa del *guaguancó*.

soner -a *adj. DANSA* Intèrpret de *son*.

sushi *m. GASTR.* Plat de la cuina japonesa elaborat a base d'arròs bollit avinagrat, acompanyat de peix o marisc, generalment crus, o de verdures.

T

- tackle** [angl.] *m.* ESPORT Entrada.
- tai-txi** *m.* ESPORT Art marcial que consistix en un encadenament de moviments suaus segons uns esquemes precisos i que té com a objectiu l'equilibri físic i mental de qui el practica.
- talde** [basc] *m.* MIL. Grup terrorista de suport.
- tamagotxi** *m.* JOCS Mascota digital de joguet.
- tamazigt** *m.* ETNOL. Nom amb què els amazics denominen la seua pròpia llengua, tradicionalment anomenada *berber*.
- taratge** *m.* **1.** TRANSP. Acció de determinar la tara d'una mercaderia. **2.** AUT. Capacitat d'un amortidor.
- tardofranquisme** *m.* POLÍT. Franquisme tardà.
- tardoromànic** *m.* ARQUIT. Romànic tardà.
- telefem** *f.* AUDIOVIS. Teleporqueria.
- telemarató** *f.* AUDIOVIS. Programa de televisió que té com a objectiu recaptar fons per a una causa benèfica o solidària.
- teleporqueria** *f.* AUDIOVIS. Con-
- junt de programes televisius en què es vol atraure un públic ampli fent objecte d'espectacle la vida privada dels participants o explotant el gust per la violència, els escàndols o la grolleria.
- telepredicador -a** *adj.* AUDIOVIS. Persona que fa propaganda d'una creença religiosa a través de la televisió.
- teleprompter** [angl.] *m.* AUDIOVIS. Teleapuntador.
- teletó** *m.* AUDIOVIS. Telemarató.
- timing** [angl.] *m.* ESPORT Organització del temps.
- típex** *m.* GRÀF. Llapis correctiu, corrector que s'utilitza per a tapar els errors dels escrits o dels dibuixos.
- tocomocho** [cast.] *m.* Estafa que consistix a vendre un bitllet de loteria fals, presumptament premiat, per un preu inferior al del premi.
- tonadilla** [cast.] *f.* MÚS. Cançó lleugera, especialment la d'origen andalús.
- tonadiller -a** *m.* i *f.* MÚS. Persona que canta *tonadilles*.
- torcida** [port.] *f.* ESPORT Aficionat seguidor de la selecció de futbol del Brasil.
- trànsfer** *m.* **1.** ESPORT Quantitat que es paga com a dret de fitxatge d'un esportista. **2.** ESPORT Document de compromís del pagament del fitxatge. **3.** MOT. Màquina de transferència.

tripleta *f.* *ESPORT* En futbol, conjunt de tres jugadors.

trompe-l'oeil [*fr.*] *m.* *PINT.* Efectisme pictòric que simula l'aparença real o corpòria de les coses.

trova *f.* *MÚS.* Expressió musical cubana.

tzeltal *m. i f.* *ANTROP.* Individu de diverses tribus ameríndies que viu en el centre de Chiapas.

tzotzil *m. i f.* *ANTROP.* Individu que pertany al grup dels maies mexicans que habita les zones muntanyoses de l'estat de Chiapas.

V

vaurien *m.* *ESPORT* Balandre de regates a vela, monotip amb orsa mòbil per a dos tripulants, de classe internacional.

videomaton *m.* *AUDIOVIS.* Aparell de vídeo instal·lat en el carrer que permet gravar-se un mateix.

village [*fr.*] *m.* Zona d'oci i restauració en unes instal·lacions de tennis durant un torneig.

U

unplugged [*angl.*] *m.* *MÚS.* Concert fet amb instruments exclusivament acústics.

W

windsurfista *m. i f.* *ESPORT* Practicant de *windsurf*.

X

xapero *m.* Home que exercix la prostitució amb altres hòmens.

xaria *f.* REL. Llei canònica de l'islam.

xavacanerìa *f.* Qualitat de xavacà.

xerifià -ana *adj.* Referit al xerif (sultà del Marroc) i per extensió al Marroc.

xipiró *m.* ALIM. Calamaret.

Y

yanomano [*angl.*] *m.* ANTROP. Amerindi de l'Amèrica del Sud.